

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕ – МОНТАНА

3400, Монтана, пл. Жеравица, тел. 300 980, факс 300 984

Т Е С Т

ЗА НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОТ VII клас

ОБЩИНСКИ КРЪГ - 20.02.2010 г.

Уважаеми ученици,

Тестът съдържа 60 задачи по български език и литература. Времето за работа е 120 минути. Към всяка задача има предложени 4 варианта за отговор, от които верен е само един. Има и задачи със свободен отговор. Върху теста не се отбелязва нищо.

В бланката за отговори се записват свободните отговори или се огражда верният отговор с кръгче със син химикал. Ако сте допуснали грешка и желаете да поправите отговора – зачеркнете буквата в кръгчето със знак „X” и оградете буквата с верния според Вас отговор.

Максималният брой точки от теста е 100. Пропуснат отговор, сгрешен отговор и отразяване на повече от един верен отговор се оценяват с 0 точки.

Желаем Ви успех!

Прочетете следния текст и отговорете на въпросите, свързани с него (1.- 7. задача):

В сиромашкия двор на нане Стоичко беше израснала чудна върба. Още от земята тя се разклоняваше на пет здрави и еднакво дебели братя. Всеки от тях широко разтваряше върха си и всички заедно правеха грамадна китка, която се издигаше високо над къщите и плевниците и привечер хвърляше сянка като някой баир върху широката поляна, просната от нане Стоичковите палати чак до другото село.

В клоните на тая чудна върба открай време имаше дванадесет щъркелови гнезда и всяка пролет в тях идеха и мътеха дванадесет чифта щъркели – най-многобройната жива стока на нане Стоичко.

Какво радостно събитие беше, когато тия дългокраки гости пристигаха от далечния път в родните гнезда! Още при първия живителен полъх на пролетта, току-що напъпват овошките, току-що затичат децата боси по стоплената, още влажна земя, току-що се очисти небето, ето че през улиците и дворищата на селото премине бърза сянка, мерне се пред краката ти, удари на срещната стена, оттам на покривите и изчезне.

Елин Пелин

1. Какъв е видът на текста според сферата на общуване?

- А) научен
- Б) публицистичен
- В) художествен
- Г) разговорен

2. Първото и второто изречение в първия абзац са свързани с:

- А) лично местоимение
- Б) лексикално повторение
- В) контекстови антоними
- Г) съюзни думи

3. **Защо едновременно с израза „сиромашки двор” е поставен изразът „нане Стоичковите палати”? Посочете НЕВЕРНИЯ отговор.**
- А) Защото къщата му е голяма.
 - Б) Иронично е подчертано ниското социално положение на героя.
 - В) Загатва се за богатството, което представлява чудната върба за семейството на нане Стоичко.
 - Г) Домът на героя всяка пролет става център на празничния живот в цялото село.
4. **Според втория абзац на текста „най-многобройната жива стока на нане Стоичко” е:**
- А) дванадесет щъркела
 - Б) дванадесет патици
 - В) дванадесет чифта щъркели
 - Г) дванадесет лебеда
5. **Ако трябва да нарисуваме илюстрация върху третия абзац от текста, върху кои детайли ще се спрете?**
- А) „бърза сянка, която се мерне”
 - Б) „напъпили овошки”, „боси деца”, „ влажна земя”, „ чисто небе”
 - В) „през улиците и дворищата на селото”
 - Г) „от далечния път в родната земя”
6. **Образността в този текст е постигната чрез:**
- А) епитети, сравнения, метафорични изрази
 - Б) алегория, олицетворение, хипербола
 - В) контраст, символ, сравнение
 - Г) анафора, алегория, епитет
7. **Какъв е видът на изречението по състав във втория абзац?**
- А) сложно смесено
 - Б) сложно съчинено
 - В) просто разширено
 - Г) сложно съставно с подчинено обстоятелствено
8. **В кое от изреченията думата лице е употребена в прякото си значение?**
- А) Ти си лицето на групата и не бива да ни излагаш.
 - Б) Трябва да намеря лицето на триъгълника, за да реша задачата.
 - В) Лицето на момичето е покрито с лунички.
 - Г) Трябва да поставиш глагола в първо лице и ще откриеш грешката си.
9. **В кое от следните изречения глаголет изгоря е употребен в преносно значение?**
- А) Вчера изгоря къщата на съседите.
 - Б) Стърнищата изгоряха това лято.
 - В) Много хайдути изгоряха на клада.
 - Г) Той изгоря от мъка по нея.
10. **Кое словосъчетание е фразеологично?**
- А) „високи планини”
 - Б) „летяща птица”
 - В) „на четири очи”
 - Г) „дъжд вали”

11. Какво означава фразеологизмът „изплезвам език“?

- А) показвам си езика
- Б) изморявам се
- В) плезя се
- Г) подигравам се

12. Какво е значението на израза „Ни в клин, ни в ръкав“?

- А) неуместно
- Б) невярно
- В) неуверено
- Г) неправомерно

**13. Как се наричат думи, които имат еднакъв звуков състав, но различно значение?
Отговора напишете в листа за отговори.**

14. При коя от двойките думи отношението е като в посочената двойка?

кокиче-цвете

- А) върба- дъб
- Б) сърна - гора
- В) делфин- бозайник
- Г) лъв- мечка

15. При коя от двойките думи отношението е РАЗЛИЧНО от посочената двойка?

адвокат - кантора

- А) клиент – банка
- Б) служител – офис
- В) продавач – магазин
- Г) лекар – болница

16. В кой ред думите НЕ са синоними?

- А) история- случка
- Б) комуникация- общуване
- В) курорт- селище
- Г) прогрес- напредък

17. Кой ред е излишен?

- А) съществително име
- Б) глагол
- В) съюз
- Г) прилагателно име

18. Коя от думите е глагол?

- А) бягане
- Б) бягаше
- В) бягащ
- Г) бягайки

19. Колко местоимения има в изречението? Запишете броя им в листа за отговори.

Това, което води Илийца по пътя на доброто, е не само мисълта ѝ за спасението на своето внуче, но и грижата за бунтовника, когото среща в гората.

20. Коя дума е написана НЕПРАВИЛНО?

- А) потискам
- Б) възпльтен
- В) въстанник
- Г) немарлив

21. Коя дума е написана ПРАВИЛНО?

- А) фини
- Б) писменност
- В) рожденник
- Г) именик

22. В кой ред НЕ Е допусната правописна грешка?

- А) протекал
- Б) недорасал
- В) мирисал
- Г) нарекал

23. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Лувърът е най – посещавания (А) френски музей (Б), в който могат да се видят шедьоври (В) на изкуството (Г) .

24. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Пред никой (А) не мога да се оплача (Б), защото никой (В) не вярва в моята невинност (Г).

25. В кое изречение е допусната грешка при членуването /25. и 26. зад./:

- А) Прибързаният му отговор ме подразни.
- Б) Магазинът ще бъде отворен след един час.
- В) Желая Ви успех на изпита.
- Г) Падащия мрак правеше всичко призрачно.

26.

- А) С хитрост стопанинът разбрал кой е крадецът.
- Б) Огънят беше почти загаснал.
- В) Случайно научих за странният инцидент.
- Г) Това е моят най- добър приятел.

27. В кое от изреченията ИМА грешка при употребата на учтивата форма?

- А) Господине, Вие сте допуснат до финалния кръг.
- Б) Госпожо, вие сте поканена за жури на този фестивал.
- В) Господин Тодоров, вие сте натоварени с разрешаването тези проблеми.
- Г) Момичета, участвали ли сте в подобно шоу?

28. Коя е пропуснатата местоименна форма? Запишете в листа за отговори.

Той е човекът, на можеш да се довериш.

29. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Той не дойде и днес макар, че обеща.
- Б) Да би мирно седяло, не би чудо видяло.
- В) Не знаеше кое дете да извика ,за да му помогне.
- Г) Очаквах, макар и не съвсем, аз да спечеля тази награда.

30. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) Това обстоятелство беше, тъй да се каже, кръщението на Бръчкова в хъшовството.
- Б) Стана една голяма навалица пред входа на кръчмата, която се увеличаваше на всяка минута.
- В) Познах отдалече човека, и защо не му се обадох, сама не мога да си обясня.
- Г) Лицето ѝ, сега обърнато към него, приличаше на крехък млечнобял кристал, излъчваш мека и спокойна светлина.

31. В кое изречение НЯМА пунктуационна грешка?

- А) Не беше лесно ала стана.
- Б) Познавам гората така, че не бих се изгубила.
- В) Станала рано момата, станала та се умила.
- Г) Гледам го па му викам да бяга надалече.

32. С каква част е изразено сказуемното определение в изречението?

След сутрешното кафе се почувствах освежена.

- А) прилагателно име
- Б) сегашно деятелно причастие
- В) минало деятелно причастие
- Г) минало страдателно причастие

33. В кой ред ИМА обособена част?

- А) Цветята, които бяха огрени от слънцето, клюмнаха.
- Б) Клоните лежаха прекършени на земята, сякаш плачеха.
- В) Вълкът, що бяха пребили овчарите, се влачеше към убежището си.
- Г) Момчето се вслушваше в разговора, мислейки за утрешния ден.

34. В кое изречение ИМА вметната дума или израз?

- А) Сега разбираш ли защо ти се разсърдих?
- Б) Те, разбира се, веднага се обадили в училище.
- В) Те двамата трябва да се разберат.
- Г) Не разбираш ли, че те ти се подиграват?

35. Кое от изреченията НЕ е просто кратко?

- А) Спря да вали.
- Б) Момчето донесе още една чаша.
- В) Учителят продължи да преподава.
- Г) Разбира се, магьосникът започна да се приготвя.

36. Кое от изреченията е безлично?

- А) Скоро съвсем се развиделя.
- Б) Затрещяха гръмотевици.
- В) Над пистата се спущаше самолет.
- Г) Розовите храсти изпълваха въздуха с чудесен аромат.

37. Кое изречение е сложно съчинено?

- А) Младите българки започнаха да се мръщят от това неприятно съседство.
- Б) Аз не свалях очи от тая вълшебна гледка, толкова пъти виждана и все тъй нова и драга на душата ми.
- В) Двете млади дами ветрено чуруликаха с кавалера си на немски език, мятайки дръзки погледи наоколо си.
- Г) И тя се обърна, метна косите си назад и забърза към къщи.

38. Кое от изреченията е сложно съставно?

- А) Стоичко кипна, наведе се, грабна камък и го запрата из широките клони на върбата.
- Б) Но ето че Змияра се върна пак отнякъде, кацна на гнездото и пак удари капата с човката си.
- В) Няма нужда да казвам, че не затворих очи цяла нощ.
- Г) Щърците се виха над срутените си гнезда цели два дена.

39. Изречението „Почти от сутринта с малки паузи чуваха да бие камбана.” е:

- А) просто разширено изречение
- Б) сложно съставно с подчинено определително
- В) сложно съставно с подчинено допълнително
- Г) сложно смесено

40. В листа за отговори запишете вида на изречението.

Тогавя Македонски, когото това безумно съпротивление докара до беснотия, стана прав и хвана дъската за единия край.

41. Кой от следните стихове е от „На прощаване” на Христо Ботев?

- А) „Настане вечер – месец изгрее,...”
- Б) „Тоз, който падне в бой за свобода,...”
- В) „Аз вече пушка нарамах...”
- Г) „...облече дрехи юнашки...”

42. На колко смислово-композиционни части може да бъде разделено стихотворението „На прощаване” на Христо Ботев според водещите мотиви и основните образи?

- А) на две части
- Б) на три части
- В) на четири части
- Г) не може да се раздели

43. Бунтовникът от стихотворението „На прощаване” поема пътя на борбата, защото е:

- А) „нехранимайка”
- Б) „сиромаш”
- В) нравствено извисена личност
- Г) воден от силното желание да мъсти за погубените си близки

44. Кое произведение НЕ Е на Иван Вазов?

- А) „Българският език”
- Б) „Хайдути”
- В) „Под игото”
- Г) „Една българка”

45. Коя от посочените творби е разказ?

- А) „На прощаване”
- Б) „Немили-недраги”
- В) „Една българка ”
- Г) „До Чикаго и назад”

46. При първото препятствие / незамръзналата ивица вода / Македонски НЕ проявява:

- А) хладнокръвие
- Б) съобразителност
- В) моментно колебание
- Г) необмисленост в действията

47. Думите "България няма да забрави своите храбри синове." принадлежат на:

- А) Македонски
- Б) Бръчков
- В) Левски
- Г) Странджата

48. Последната глава от „Немили-недраги” изпълнява функцията на:

- А) развързка
- Б) епилог
- В) експозиция
- Г) ретардация.

49. В кой от следните редове е употребена антитеза:

- А) „език прекрасен”- „език свещен”
- Б) „руйни тонове”- „изразитост жива”
- В) „за радост не”- за ядове отровни”
- Г) „груб бъртвеж”-„низка клевета”

50. Експресивността на изказа Вазов е постигнал в следната строфа чрез:

*Не си можал да въплътиш във теб
създанъята на творческата мисъл!
И не за песен геният ти слеп -
за груб бъртвеж те само бил орисал!*

- А) метонимия
- Б) ирония
- В) риторично обръщение
- Г) градация

51. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

- А) „Българският език” е ода, възхваляваща родното слово.
- Б) „Българският език” е своеобразен диалог с родното слово.
- В) „Българският език” е полемика с отрицателите на родното слово.
- Г) „Българският език” е поема за историческата съдба на родното слово.

52. Какво е реторичен въпрос? Напишете определението в листа за отговори.

53. Какво изразно средство присъства в стиха: „...покрит с бели кости и със кървав мъх...”?

- А) антитеза
- Б) сравнение
- В) инверсия
- Г) хипербола

54. Кои художествени средства НЕ откривате в стиховете?

*...и трупове мъртви фръкнаха завчаска
кат демони черни над черний рояк, ...*

- А) метафора
- Б) сравнение
- В) алегория
- Г) епитет

55. Как се нарича художествен похват, свързан със забавяне на действието в повествованието? Напишете отговора в листа за отговори.

56. Кой от изброените варианти е най- подходящ за дописване на твърдението:

Първи епизод на разказа „Една българка” има характер- изгражда първоначалната представа за времето и мястото на действието, за обстановката и героите. Напишете отговора в листа за отговори.

- А) композиционен
- Б) ретроспективен
- В) кулминационен
- Г) експозиционен

57. Кое твърдение е НЕВЯРНО за трети епизод на разказа „Една българка”?

А) Противопоставя два образа на българи, които правят различен морален избор в съдбовната 1876 година.

Б) Чрез Илийца и отец Евтимий контрастно се представят два примера за поведение и нравственост в конкретния исторически момент.

В) В лицето на двамата герои антиподи драматично се сблъскват вярата и безверието, милосърдието и безсърдечието, човечността и бездушието.

Г) Изобразени са две сродни души.

58. Кой от посочените елементи НЕ принадлежи на сюжета?

- А) експозиция
- Б) завръзка
- В) кулминация
- Г) ретроспекция

59. Кой е автор на пътеписа „До Чикаго и назад”?

- А) Алеко Константинов
- Б) Елин Пелин
- В) Йордан Йовков
- Г) Иван Вазов

60. Кое твърдение е НЕВЯРНО за пътеписа?

А) Предпочитани художествени средства са: олицетворение, хипербола, иносказание.

Б) Повествователно произведение в прозаическа форма.

В) Обект на изображение са природни, исторически, архитектурни и етнографски забележителности.

Г) В композицията на пътеписа се редуват наблюдение, описание, повествование, разсъждение.